

İSTANBUL
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

DİN ÖĞRETİMİ ŞUBESİ

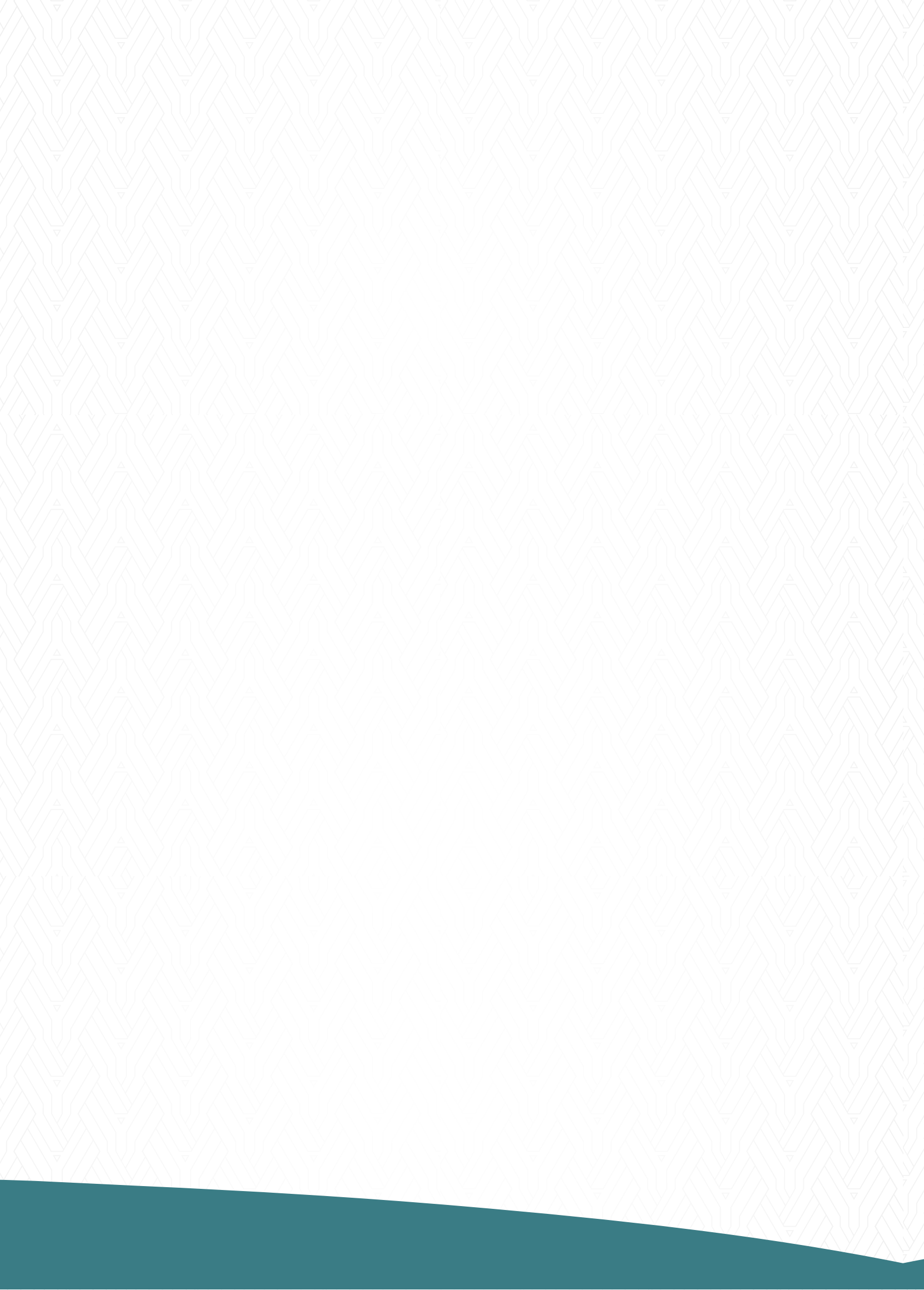
DİN EĞİTİMİNDE
KUR'AN-I KERİM
ÖĞRETİMİ ÇALIŞTAYI

2024

önder
1958
İMAM HATIPLİLER DERNEĞİ

İHAMER
İMAM HATİP ARAŞTIRMALARI
MERKEZİ

ÖNSÖZ

Her Müslüman, İslam dininin temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'i öğrenmek ister. Bu sebeple, Kur'an'ı Kerim'in doğru bir şekilde öğretilmesi din eğitiminin önemli amaçlarından biridir. Harf ve kelimelerin yanında Kur'an'ın tecvid kurallarına uygun olarak okunmasını öğretmek ve öğrencilerin Kur'an okumayı sevmesini sağlamak bu derste kullanılacak yöntem ve teknikleri önemli hale getirmektedir.

Kur'an-ı Kerim öğretiminde doğru yöntem ve teknikleri kullanmak hem bu dersin amaçlarının gerçekleşmesini sağlayacak hem de öğrenme sürecini daha da verimli kılacaktır. Bu sebeple geleneksel metotların yanına modern yöntem ve teknikleri de eklemek, iyi örnekleri yaygınlaştırmak, karşılaşılan sorunlara ortak çözümler bulmak amacıyla bu alanda teorik ve pratik tecrübeye sahip olan eğitimcileri bir araya getirmeyi amaçladık.

Din Eğitiminde Kur'an-ı Kerim Öğretimi Çalıştayı 'na katılımları ve katılarından dolayı tüm meslektaşlarımıza, değerli akademisyenlerimize, Diyanet mensuplarımıza ve sivil toplum kuruluşlarımızın temsilcilerine teşekkür ediyorum. Çalıştayın Kur'an eğitiminin niteliğinin artmasına katkı sunmasını diliyorum; çalıştayın organizesinde destek paydaş sivil toplum kuruluşlarımıza katkıları için şükranlarımı sunuyorum.

Murat Mücahit YENTÜR
İstanbul Millî Eğitim Müdürü

ÇALIŞTAY SAHİBİ

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü Din Öğretimi Bölümü

ÇALIŞTAY DÜZENLEME KURULU

- İl Millî Eğitim Müdürlüğü Din Öğretimi Bölümü
- ÖNDER (İmam Hatipliler Derneği)
- İHAMER (İmam Hatip Araştırmaları Merkezi)
- Okul Müdürleri
- Okul Öğretmenleri
- Sivil Toplum Kuruluşları Temsilcileri

ÇALIŞTAY BİLİM KURULU

Genel Koordinatör: İl MEM Din Öğretimi

Kurul Başkanı: Doç. Dr. Mustafa Kılıç (Marmara Üniv. İlahiyat Fak. Öğretim Üyesi)

Üye: Doç. Dr. Süleyman Yıldız (İstanbul Üniv. İlahiyat Fak. Öğretim Üyesi)

Üye: Doç. Dr. Ahmet Gökdemir (İstanbul Üniv. İlahiyat Fak. Öğretim Üyesi)

Üye: Dr. Gülsüm Arslan (Sebahattin Zaim Üniv. İslami İlimler Fak. Öğretim üyesi)

Üye: Dr. Selim Çakıroğlu (İstanbul Üniv. İlahiyat Fak. Öğretim Üyesi)

Üye: Dr. Sümeyra Uzun (Halil Türkkan İHO Öğretmeni)

ÇALIŞTAYA DESTEK VEREN KURUMLAR

- Diyanet İşleri Başkanlığı
- Üniversiteler
- ÖNDER (İmam Hatipliler Derneği)
- İHAMER (İmam Hatip Araştırmaları Merkezi)
- EHAD (Evrensel Hafızlar Derneği)
- İHYA Vakfı

ÇALIŞTAY ANA TEMASI: Din Eğitiminde Kur'an-ı Kerim Öğretimi

ÇALIŞTAY TÜRÜ: Strateji Çalıştayı (Vizyoner Eylem Çalıştayı)

ÇALIŞTAY GERÇEKLEŞTİRME SÜRESİ: 1 Gün

ÇALIŞTAY VİZYONU

Türkiye'de okullarda okutulan Kur'an-ı Kerim dersinin daha etkili ve verimli bir hale gelmesini sağlamak, karşılaşılan problemleri ve çözüm önerilerini görüşmek için Akademisyenler, Diyanet Eğitim Merkezlerinden Uzmanlar, Okul Yöneticileri, Öğretmenler, Sivil Toplum Kuruluşlarından temsilcilerin katılımıyla sunulan görüş-teklif-çözüm önerilerinin masaya yatırılması ve sorun başlıklarının analiz edilip değerlendirilmesi.

ÇALIŞTAYIN AMACI

- Okullarda Kur'an-ı Kerim dersinin öğretiminde yaşanan sorunları ana başlıklar halinde derinlemesine irdeleyerek çözüm önerileri ortaya koymak ve bu çözüm önerilerine uygun bir eylem planı çıkarmak ana amacımızdır.
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kur'an-ı Kerim Öğretim Programında belirtildiği üzere Kur'an-ı Kerim dersi temelde ilahi kitabın doğru biçimde okunması ve ezberlenmesi için gerekli olan bilgi ve becerileri öğrencilere kazandırmayı amaçlar. Bu doğrultuda Kur'an-ı Kerim dersinin öğretim yöntem ve tekniklerini öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin dersin işlenişi, öğretme ve öğrenme süreçlerinde karşılaştıkları sorunları, İlahiyat Fakülteleri ve İslami İlimler Fakültelerinin ilgili alandaki akademisyenleri, okullardaki idareciler ve eğitimciler, eğitim adına faaliyet yapan kamu kurumları ve STK paydaşlarımızla birlikte ele alarak somut, uygulanabilir ve gerçekçi çözüm önerileri geliştirmek.
- Çalıştay sonucunda ortaya çıkan Din Eğitiminde Kur'an-ı Kerim Öğretimi Eylem Planına göre okullarımız içinde ve diğer dış paydaşlarımızla (kamu kurumları ve STK'lar) Kur'an-ı Kerim'in doğru bir biçimde okunması ve öğrenilmesi için atılması gereken adımları hayata geçirecek ortak faaliyetler ve çalışmalar yapmak.

ÇALIŞTAY MASALARI

Akademisyenlerin, STK temsilcilerinin, imam hatip ve diğer okulların idareci ve öğretmenlerinin görüş ve önerileri çerçevesinde aşağıda yer alan yedi (7) sorun alanı tespit edilerek her başlığın görüşülmesi için birer masa planlanmıştır. Davetliler, moderatörlerin başkanlığında (okul müdürü), öğretmen, öğrenci, akademisyen ve STK temsilcileri olmak üzere on (10) katılımcı iki oturum şeklinde planlanan çalışmaya katkı sunmuştur. Her masada alınan kararlar raportörler tarafından kaydedilmiştir.

Çalıştay Masaları

1. KUR'AN-I KERİM DERSİNİ NASIL SEVDİRMELİYİZ?
2. KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİNDE YÖNTEM VE TEKNİKLER
3. KUR'AN-I KERİM DERSİNDE ÖLÇME-DEĞERLENDİRME ve EĞİTİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMI
4. KUR'AN-I KERİM ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİMİ VE GELİŞİMİ
5. KUR'AN-I KERİM EĞİTİMİNDE HAFIZLIK
6. SEÇMELİ DERSLERDE KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİ
7. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİ

ÇALIŞTAYIN METODOLOJİSİ

Çalıştayımızda öncelikle sürecin sağlıklı, planlı ve bilimsel bir zeminde yürüebilmesi, aksaklıklar ve problemlerin hızlı bir şekilde çözümlenmesi için İl Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesinde;

- Çalıştay Düzenleme Kurulu
- Çalıştay Bilim Kurulu
- Çalıştay Sorun Alanları Masaları kurulmuştur.

Çalıştay takviminde belirtilen sürelerde İstanbul ilindeki imam hatip ortaokulu ve liseleri kurum müdürlerine duyurularak görev almak isteyen idareci ve öğretmen başvuruları alınmıştır. Belirlenen kontenjan kadar Çalıştay Bilim Kurulunca seçimler yapılmış, 7 ana sorun alanı masaları ve ilgili temsilciler tespit edilmiştir. Çalışmaya katılacak olan katılımcılara

gerekli bilgilendirmeler düzenleme koordinatörü tarafından yapılarak her tür planlama ve görev dağılımı yapılmıştır.

imam hatip okulları ile iş birliği içinde faaliyet gösteren ve katkı sunmak isteyen kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarına çalıştay davetiyeleri gönderilerek katılım gösterecek paydaşlardan geri dönüş alınmıştır. Bu kapsamda ÖNDER ve İHAMER'in paydaşlığında çalıştay 7 Aralık 2024 tarihinde İstanbul Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde gerçekleştirilmiştir.

ÇALIŞTAYIN BEKLENEN SONUÇLARI

Masalarda yapılan çalışmalar Problem Çözme Metodu kullanılarak Sorun Tespit Formu'na raporlar tarafından işlenmiştir. Katılımcılar tarafından belirtilen çözüm önerileri ve eylem planları Faaliyet Gerçekleştirim Formu'na yazılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda Çalıştay Raporu içeriği yedi ana sorun alanı altında Sorunlar, Çözüm Önerileri ve Somut Eylem Planlarını kapsayacak şekilde ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çözüm önerilerine yönelik geliştirilen eylem planlarında yapılacak olan faaliyet, proje ve etkinliklerin ne zaman, kimin sorumluluğunda, hangi paydaş kurumlarla ve ne kadar sürede yapılacağı ayrıntılı şekilde ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalıştaydan beklenen ana sonuç okullarda okutulan Kur'an-ı Kerim dersi ile ilgili sorunları birlikte çözebileceğimiz bir ortam oluşturarak, dersin daha etkili ve verimli bir şekilde işlenmesini sağlamaktır.

ÇALIŞTAY PROGRAMI

9-30-10.30: Açılış

10.30-12.30: 1. Oturum

12.30-13.30: Öğle Arası

13.30-15.30: 2. Oturum

15.30-16.00: Sonuç ve Değerlendirme

16.00-17.00: Sertifika töreni ve Kapanış

MASALAR (TESPİT/ANALİZ/ÖNERİLER)

1. MASA: KUR'AN-I KERİM DERSİNİ NASIL SEVDİRMELİYİZ?

OTURUM BAŞKANI:

Hamdi KOCAKAYA (Hakkı Demir AİHL Müdürü)

KATILIMCILAR:

Harun Kırkıl, Türkan Çam, Emine Uzun, Saliha Pekdemir, Resul Deniz, Esra Aydoğan, Betül Yücel, Ahmet Aydın, Tuğba Aslanhan, Sümeyye Çiftçi

TESPİT VE ÖNERİLER:

1. Kuran-ı Kerim'i sevdirek öğretmeye yönelik yöntem ve teknikler üzerinde durulmalıdır. Öğretmenin kendini bu konuda iyi motive ederek ve güler yüzle olumlu tavırlarla derse girmesi, öğrencilerle iletişiminin iyi olması açısından ilk adımdır.
2. Öğrencileri yakından tanımak dersi sevdirmeye ve öğretmede önemli bir etkidir.
3. Öğretmenlerin kapsayıcı ve kuşatıcı tavırları, öğrencileri olumlu ifadelerle teşvik etmeleri dersi öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir.
4. Bazı öğrencilerin öğrenme zorlukları olduğunun farkına varılamaması dersi öğrenemelerine neden olmaktadır. Öğretmenlerin tutumlarına bağlı olarak öğrencilerde derse karşı önyargılar ve korkular oluşabilmekte, bunun önüne geçebilmek için Kuran-ı Kerim öğretimini ölçme ve değerlendirmede artı-eksi yerine süreç odaklı ve esnek olarak değerlendirme yapılmalıdır.
5. Derse oyunlarla başlamak dersi sevdirmede önemli bir adımdır, yarışmalar ve küçük hediyelerle derse aktif katılım sağlanabilir. Ayrıca sene sonu yapılacak Kur'an şenliğiyle tüm öğrencilerin öğrendiklerini severek sergiledikleri bir ortam hazırlanmış olur.

6. Dersi daha etkili bir şekilde işleyebilmek için Kuran-ı Kerim'i gruplara ayırarak öğretmek faydalı olacaktır. Harf talimi ve koro şeklinde okutmaya ek olarak akran öğretiminden de faydalanılabilir.
7. Harflerin öğretiminde harflerin şekillerini oyun hamuruyla, vücut hareketleriyle yapmak, ayrıca her harfle ilgili hikâye, bilmece ve şiir yazmalarını sağlamak öğrencilerin dersi sevmesini hem de etkili öğrenmelerini sağlamaktadır. Surelerin nuzül sebeplerini hikâye şeklinde anlatmak, Kur'an kütüphanesi oluşturmak, dersini öğrenip ezberlerini yapanlara rozet ve belgeler vermek derse teşvik edip sevdirmede faydalı olacaktır. Ayrıca derslerde Kuran'la ilgili, ezgiler, ilahiler ve farklı kıraatler dinletilerek dersin monotonluktan uzak, etkili bir şekilde işlenmesi sağlanabilir.
8. Öğreticinin rol model olması için gerekli yetkinlikler kazanması noktasında belirli aralıklarla tecrübe ve iyi örnekler paylaşılarak zümre hareketliliği sağlanmalıdır.
9. Kuran-ı Kerim dersinde materyaller yeterli ve çeşitlidir, bununla birlikte EBA'nın da aktif olarak kullanılması sağlanmalıdır.

2. MASA: KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİNDE YÖNTEM VE TEKNİKLER

OTURUM BAŞKANI:

Adem YILMAZTÜRK (M. Emin Saraç AİHL Meslek Dersleri Öğretmeni)

KATILIMCILAR:

Abdullah Açık, Emrah Akcan, İbrahim Çoraklı, Ramazan Demirkan, Nilüfer Çakır, Mehmet Öncel, Sümeyye Aktaş, Vedat Karaismailoğlu

TESPİT VE ÖNERİLER:

1. Kuran-ı Kerim öğretiminde önce metne değil harfin sesine odaklanılmalı ve ses eksenli bir kurgu yapılmalıdır. (yeni bir model önerisi)
2. Sesler harfin Kur'an-ı Kerim'de geçme sıklığı ve Türkçeye yakınlıkları itibariyle gruplanıp aşama aşama öğretilmelidir.
3. Farklı kaynakların kullanımı sorun teşkil ettiği için Kur'an-ı Kerim öğretiminde aynı grup öğrencilere aynı kaynakların verilmesi gerekmektedir.

4. Kuranı Kerim dersinin giriş kısmında harf talimi ile başlayıp koro okuyuşu ile devam edilmelidir.
5. Dersi önce hoca okumalı, hocanın sesli olarak öğrencilere okumadığı yer ödev olarak verilmemelidir.
6. Sınıf içerisinde yüzüne okunacak sayfa az seçilip çok tekrar edilmelidir.
7. Tecvit ilminin Kuran'a özgü ses değişimlerinin verildiği ilim dalı olduğu göz önünde bulundurularak tecvit öğretiminde önce uygulama yapılmalı, sonra teorik bilgiler öğretilmelidir.
8. Yüzüne hatime geçilmeden önce okuyuşlarından emin olunan karilerden gözle takip etmek şartıyla "dinleme hatmi" yapılmalıdır.
9. Ezberlenecek yer, bilen bir kişinin nezaretinde çokça tekrar edilmeli, aradan bir uyku geçtikten sonra sayfa ezberlenmeli ve parçadan bütüne ezber yapılmalıdır. Hiçbir şekilde latinizeden ezber yapılmamalıdır.
10. Çocuklar için dinleme ve okuma hatim hedefleri konulabilir. Bu hedeflere ulaşıldığında notla değerlendirme yapılmadan mütevazı hediyeler verilebilir.
11. Ağız çalışmaları için tekerlemelerin kullanılması uygundur.
12. Duygu gelişimi açısından drama ve metaforlar kullanılabilir.
13. Öğrencilerle okul saatleri ve okul dışında zaman geçirmek gerekir. (Gezi, yemek, piknik, vb.)
14. İlerleme kaydeden öğrencilere her aşamada sertifikalar takdim edilebilir.
15. Sınıftaki öğrenciler imkân nispetinde hazırbulunuşluklarına göre ayrılarak eğitim öğretime devam edilmelidir.

3. MASA: KUR'AN-I KERİM DERSİNDE ÖLÇME-DEĞERLENDİRME VE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMI

OTURUM BAŞKANI:

Fatmanur DİL (İTO Güngören Kız AİHL Öğretmeni)

KATILIMCILAR:

Mehmet Titiz, Ömer Erkeneken, Melike Parlak, Ahmet Şener, Güliz Silin, Salih Zeki Kolbasar, Veli Ulu

TESPİT VE ÖNERİLER:

1. Kuran-ı Kerim dersine giren öğretmenler arasında zümrede ölçme-değerlendirme, yöntem ve teknikler hususunda bir birlik oluşması gereklidir.
2. Öğretmenlere Kur'an-ı Kerim dersinin nasıl öğretilmesi ve nasıl değerlendirilmesi gerektiği hususunda kapsayıcı bir eğitim verilmediği için öğrencilere uygulanan ölçeklerde genel olarak bir kriter oluşturmadan değerlendirme yapılmaktadır. Öğrencilerin kendisini değerlendirmesine ve hatasını bulmasına imkân verecek yapay zekâ destekli uygulamalarla ölçüm sağlanabilir. Kısa sınavlar, anlık değerlendirmeler vb.
3. Okuduğu ayetlerin mealini ve öğrendiklerini yazacakları okuma günlüklerinin oluşturulması faydalı olacaktır. Bu derste çocuğu usandırmayacak şekilde ev ödevleri kesinlikle olmalı, öğrenilenlerin unutulmaması sağlanmalıdır.
4. Zümredeki öğretmenler arasında yöntem birliği olmalıdır. Örneğin ezberlerin dinlenmesi belli kriterlere bağlanıp bunlar öğrencilere bildirildiğinde öğrencilerin bu konuda daha gayretli oldukları gözlenmiştir.
5. Hangi ezberin hangi hafta verileceği belli olmalı ve bu konuda öğrencilerin beklentileri de dikkate alınmalıdır. Öğrencilerin farklı kârihlerin okuyuşlarını dinlemesi ve kendi sesini dinlemesi sağlandığında hatalarını daha aza indirdikleri görülmektedir.
6. Özellikle bu çağda öğrencilere dersin sevdirmesi, onların usandırılmaması ve daima teşvik edici bir tutum izlenmesi gerektiği asla unutulmamalıdır.
7. Öğrencilerin ezber yapma tekniklerini bilmedikleri gözlenmekte, doğru ve sağlıklı bir ezber yapılabilmesi için bu konu üzerinde özellikle durulmalıdır.
8. Öğrencilerimizin daha az ezber yapması sağlanarak her yerde okuyacağı, hatasız, kalıcı ezberler yapabilmeleri sağlanmalıdır.
9. Öğrencilerin ezberlerini unutmaması için namaz sureleri her sınıf düzeyinde tekrar edilmelidir.
10. Öğrencilerin yüzüne okuyuşu gelişmeden ezber yaptırmak hatalara sebep olduğu için yüzüne okuyuşta istediğimiz seviyeye ulaştıktan sonra ezber yaptırılmalıdır.
11. Kur sistemi şeklinde öğrencilerin Kur'an eğitimi alması sağlanmalıdır.
12. Evlerde Kur'an okuma saatleri olmalı, en azından haftanın belli saatlerinde ailenin tüm fertlerinin katılacağı bu etkinliğe zaman ayrılmalıdır. Bu konularda ailelere yönelik yarışmalar ya da ortak çalışmalar yapılabilir.

13. Sınıf mevcutlarının az olması Kuran-ı Kerim dersi için çok faydalıdır. Uygulama derslerinin ortak sınav takviminde yer almıyor oluşu öğretmenleri zorlamaktadır.
14. Ortaokullarda sınıfların bölünmesi ve öğretmen belirleme hususunun getirilmesi, dil derslerinde uygulanan dinleme, yazma, okuma gibi uygulamaların Kur'an dersi için de getirilmesi ve not ölçeğinde ağırlıklarının belirtilmesi gerekmektedir.
15. İlahiyat fakültelerinde de Kur'an-ı Kerim öğretmeni yetiştirmek için ayrı bölümler açılmalıdır.
16. E- okulla uyumlu Kur'an-ı Kerim değerlendirme ölçekleri geliştirilmelidir. Bu ölçekler ile öğrencinin her sınıf düzeyinde yaptığı çalışmalar bu sistem üzerinden takip edilebilir, geriye doğru her sınıf düzeyindeki okuyuşu görülebilir, öğrenci ve veliye geri bildirim verilebilir.
17. Anaokulu ve ortaokul öğrencilerine yönelik süre tahmin oyunu, tecvit tombalası, mahreç için renkli kâğıtlar oyunu, kıssa resim kartlarından kıssanın bu kısmını anlat şeklinde uygulamalar geliştirilerek oyunlaştırılabilir.
18. Hadislerin küçük tiyatrosu çekilebilir, bunların okul sitesine yüklenmesi sağlanabilir.
19. Öğrencilerin okuduğu hatimlerin video kayıtları velilerle paylaşılabilir.
20. Tecvitli Kur'an metinleri önemlidir, bunların ders içerisinde kullanılması faydalı olacaktır.
21. Diyanet Kur'an Akademisi, Muslim Pal, tajweedmate gibi çeşitli yapay zekâ destekli programlar ve mobil uygulamalardan istifade edilebilir.
22. Soluk halde ve noktalı şekilde (gölgeli) Kur'an yazım defterlerinin olması ve ders kitabına eklenmesi faydalı olacaktır.
23. İl milli eğitim müdürlükleri din öğretimi bölümlerinde, Kur'an-ı Kerim öğretimi ile ilgili bir birim kurulmalıdır.
24. Ders kazanımları ile ilgili takvimin öğrenciler tarafından bilinmesi sağlanmalıdır.
25. Aile Mektebi kurularak Kur'an okuma bilmeyen velilere Kur'an eğitimi verilebilir.

4.MASA: KUR'AN-I KERİM ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM VE GELİŞİMİ

OTURUM BAŞKANI:

Vedat KARABAYIR (M. Emin Saraç AİHL Müdürü)

KATILIMCILAR:

Doç. Dr. Mustafa Kılıç, Cafer Can, Fatih Akpınar, Doç. Dr. Süleyman Yıldız, Kübra Ertürk, Kenan Altuntaş, Halit Kurtoğlu, Faruk İlgin, Yunus Özgen

TESPİT VE ÖNERİLER:

1. Öğretmen sınıfa girerken yaptığı işin dünyanın en önemli işi olduğunu hisseder ve bu heyecanı ders boyunca diri tutarsa bu, öğrenciye de yansır. Öğretici, dersi ne kadar önemseirse öğrenci de o kadar önemseyecektir. Kur'an-ı Kerim'le ilgili ülküsü ve ilgisi olan öğretmenlerin derse girmesi öğrencilere olumlu yansıyacaktır.
2. Öğretmenlerin yeterliliklerini arttırmak adına hizmet içi eğitim programı sürekli hale getirilmelidir.
3. Sertifikalandırma sürecine gidilerek öncelikli olarak sertifika sahibi öğretmenlerin Kur'an-ı Kerim derslerine girmesi sağlanmalı, öğretmen alımlarında bu sertifikaya sahip öğretmen adaylarına öncelik tanınmalıdır.
4. Mevcut hocalar açısından da yüz yüze-çevrimiçi eğitim ile sertifikalandırma teşvik edilmelidir.
5. Her dersin belli bir kısmında öğretmenin koro halinde öğrencilerle birlikte harf talimi yapmasının derslere hazırlık açısından etkili olacaktır. Tecvit taliminde teoriyi direk göstermek yerine, Kur'an-ı Kerim'i okuma esnasında uygulama yoluyla verilmesi faydalı olacaktır.
6. Kur'an-ı Kerim derslerinde öğrencilerle tek tek ilgilenildiği için, sınıf yönetimi konusunda sıkıntı yaşanabilmektedir. Gerekli yeterliliğe sahip birkaç öğrenciye hoca yardımcılığı görevi verilerek, bu hususta destek alınabilir.
7. Dönem başında öğrenciler Kur'an-ı Kerim dersinden seviye tespit sınavına tabi tutulmalı ve sınıflar farklı düzeydeki öğrencilerin tespit ve tasnifini ifade eden "kur sistemi" esasına dayalı olarak teşekkül ettirilmelidir.
8. Kur'an-ı Kerim eğitiminde hizmet için eğitim programları sürekli hale getirilmelidir.
9. Hazırlık sınıflarında Kur'an-ı Kerim dersleri zorunlu tutulmalı, haftada en az iki saat ve baraj dersi olmalıdır.
10. İmam hatip liseleri ve İlahiyat Fakülteleri arasında müfredat, yöntem ve tekniklerle ilgili iş birliği sağlanmalıdır.

5. MASA: KUR'AN-I KERİM EĞİTİMİNDE HAFIZLIK

OTURUM BAŞKANI:

Ali KOCAMAN (Sancaktepe Musa Efendi AİHL Müdürü)

KATILIMCILAR:

Doç Dr. Ahmet Gökdemir, Mustafa Yeşildal, Dr. Gülsüm Arslan, Şeyma Yaşar, Dr. Öğr. Üyesi Selim Çakıroğlu, Nihal Alkış, Meryem Eren, Muhammet Taha Tavman, Mustafa Cumhuri

TESPİT VE ÖNERİLER:

1. Koro ile hafızlık sistemi yaygınlaştırılmalıdır. Yeni uygulama yöntemlerini benimseyen hocalar desteklenmelidir.
2. Milli Eğitimde hafızlık eğitimi için kadro oluşturulmalıdır.
3. Hocaların taltif edilmesi gerekir.
4. Mevcut öğretmenlere sertifika verilmelidir.
5. Çocuğun hafızlık yapıp yapamayacağını belirleyecek 2 aylık hazırlık süreci olması gerekmektedir.
6. Sadece akademik sınav ile öğrenci seçmek başarıyı belirlemede yeterli bir kriter değildir.
7. Hafızlık çalışan öğrenciye destek olmak için konunun uzmanlarından profesyonel destek alınmalıdır.
8. STK'lerle iş birliği içerisinde olunmalıdır.
9. Hafızlık yöntem ve teknikleri çeşitlendirilmeli, süre bazlı hafızlık gündemimize alınmalı.
10. Günümüz çocuklarının büyük bir kısmı doymuşluk hissini tamamlayarak geldikleri için maddi ödüllerle tatmin olmamaktadır. Bu noktada maddi ödüllerden çok manevi ödüller tercih edilmelidir.
11. Öğrencilerin derse yoğunlaşmalarını etkileyen teknolojik cihazların kullanımı sınırlandırılmalıdır.
12. Kız ve erkek öğrencilerin ihtiyaçlarının farklı olması dikkate alınmalı, ödül ve cezalarda bu durum gözetilmelidir.
13. Hafızlık sürecinde öğrencinin motivasyonunu artıracak farklı etkinliklere yer verilmelidir.

14. Bir sayfayı ezberlemeden önce ön hazırlık olarak haftalık periyotlarla tekrarlı okuma yapılması önerilir.
15. Geçmişteki eğitim ile günümüz arasında çok bariz farklar bulunduğu anlatılarak aileler bu süreçte eğitime tabii tutulmalıdır. Anne-babalar hafızlığın nasıl bir süreç olduğunu tam olarak bilmemektedirler. Hafızlık sürecinin gerekleri ve zorlukları bu konuda aileye düşen görevlerin neler olduğu ailelere iyi anlatılmalıdır.
16. Okul ve Kur'an kursu hocalarının sağlıklı bir iletişim halinde olmaları gerekir.
17. Hocaların motivasyonu sürecin sağlıklı yürütülmesinde önemli etkenlerden biridir.
18. Öğrencinin eğitim öğretim sürecinden tamamen kopmaması için dersler 6.sınıfta kültür dersleri bazında hafifletilmiş şekilde verilmelidir.
19. Kuran kurslarında çocukların özgürce hareket edebilecekleri, çocukluklarını yaşayabilecekleri fiziki ortamlar oluşturulmalıdır.
20. Hafızlık eğitimi için Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde kadro oluşturulmalı. Mevcut Kur'an-ı kerim hocaları da hafızlık eğitimi çerçevesinde formasyon eğitimlerine tabi tutulmalıdır.

6.MASA: SEÇMELİ DERSLERDE KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİ

OTURUM BAŞKANI:

Abdullah KAHVECİ (Dumlupınar Ortaokulu Müdürü)

KATILIMCILAR:

Hayri Özenli, Ahmet Saltan, Şeyma Kılıç, Şule İlgin, Fırat Meriç, Yasemin Gündoğdu

TESPİT VE ÖNERİLER:

1. Seçmeli Kur'an-ı Kerim derslerinin seçiminde sonradan fikrini değiştiren öğrencilerden kaynaklı ders kitaplarının okullara eksik gelmesi ve basım sürecinin gecikmesi durumu göz önünde bulundurularak kitap içeriğine uygun farklı materyaller STK'ler tarafından okullara temin edilebilir.
2. MEB tarafından seçmeli derslerin içeriği, işlenişi ile ilgili sunular hazırlanıp öğrencilere ve velilere tanıtılmalı, öğrenci ve velinin neyi seçtiğini ya da seçeceğini bilmesi sağlanmalıdır.

3. Okullarımızda Kur'an-ı Kerim seçmeli dersini verecek öğretmen ihtiyacının giderilmesi için Diyanet mensubu Kuran kursu öğreticilerinin MEB kurumlarında Seçmeli Kur'an-ı Kerim dersine daha fazla girmelerine olanak sağlanmalıdır.
4. Ortaokullarda görev yapan DKAB zümresi öğretmenlerinin kayıt çevresi içerisindeki ilkokullara giderek birebir dersin tanıtımını yapması faydalı olacaktır.
5. Kur'an-ı Kerim derslerini seçen öğrencilerin olumsuzluk yaşamamaları için idareler okulda derslik vb. eksikleri tamamlamalı, 4. sınıfta seçmeli ders listeleri okullardan sene sonunda alınarak okul içi programlar, fiziki durumlar, öğretici eksilikleri okul başlamadan önce planlanmalıdır.
6. Kur'an-ı Kerim dersleri için aşamalı kurs sistemi oluşturularak her kurun sonunda öğrencilerin motivasyonunu arttırmaya yönelik bitirme sertifikası verilmesi faydalı olacaktır.
7. İmkânı olan okullara yönelik yaz okulu planlaması STK ve Diyanet gibi kurumlarla iş birliği ile yapılabilir.
8. Ortaokullarda Kur'an-ı Kerim dersi seçen öğrenciler Talim Terbiye Kurulunun haftalık ders çizelgesinin 6. Maddesine uygun olarak paket program uygulamasıyla desteklenmelidir. (Bu uygulamayı gerçekleştiren okulların uygulamalarını tanıtımlarda anlatmaları sağlanmalı)
9. Öğretmenin Kur'an-ı Kerim dersinde öğrenciyi takibine imkân sağlayacak interaktif uygulamalar hazırlanmalıdır.
10. Öğrencinin Kur'an-ı Kerim seçmeli dersinin notundan ötürü bir kaygı duymayacağı sevgi üzerine kurulu bir öğretim süreci öğretmenlere benimsetilmelidir.
11. Verilen hizmet içi eğitimlerin gerek online gerek yüz yüze içeriklerinin daha nitelikli hale getirilmesine özen gösterilmelidir.

7. MASA: ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİ

OTURUM BAŞKANI:

Zakir ŞAHİN (Ümit Meriç Kız AİHL Müdür Yardımcısı)

KATILIMCILAR:

Dr. Sümeyra Uzun, Zeynep Tugay, Vezire Yaman, Emel Çubukçu, Dr. Betül Aşkın, Fatma Betül Akyürekli, Zeynep Yaşar, Merve Çabuk, Aysun Yıldız, Elif Arıcan

TESPİT VE ÖNERİLER:

1. Elif-Ba cüzünün oldukça sade ve yalın olması gerekmektedir. Öğrencilerin dikkatini dağıtmayan bir cüz oluşturulması öğrenci odağının dağılmaması için önemlidir.
2. Eğitimcilerin 4-6 yaş Kuran öğretimine , materyal kullanımı ve üretimine yönelik bir eğitim almaları faydalı olur.
3. Elif-Ba öğretiminde, öğretilen harfi gün içerisinde yapılacak bütün etkinliklere yayan çalışmalar yapılmalıdır.
4. Eğitimde sadece görsel ve işitsel materyallere odaklanmak yerine beş duyu organını harekete geçirecek materyallerden yararlanılması somut öğrenme döneminde bulunan 4-6 yaş grubu için önemlidir.
5. Word wall, CANVA vs. platformlardan eğitim materyali üretimi ve kullanımı konusunda yararlanılabilir.
6. Disiplinler arası alınan eğitimler öğretim sürecine katkı sağlayacağı için mizaç ve fitrat eğitiminin öğretici yeterliliklerinin geliştirilmesindeki önemi gözönünde bulundurulmalıdır.
7. Öğrencinin uyum haftasındaki oryantasyonu bütün yılı etkiler. Öğretici bu motivasyonun devamının sağlamada önemlidir. Uyum sürecinin devamındaki derse geçiş aşamasının yumuşak seyretmesi öğrencinin okula uyumunu kolaylaştırır.
8. Kuran kutlamalarının gösterişli ve abartılı olması öğrencileri bir anlık motive ediyor gibi görünse de yapılan kutlamanın büyüklüğü dışsal motivasyon olarak yansıdığından ilerleyen süreçte karşılaşılan zorluklar öğrencinin başarısızlık duygusunu çok fazla hissetmesine sebep olmaktadır. Bu sebeple kutlamaların mutedil bir şekilde yapılması öğrencinin yaşadığı duyguların da dengeli seyretmesi açısından önemlidir.
9. Öğrenilen bilgilerin pekişmesi açısından öğrencilere sorumluluk verilmesi ancak bunun ödev adı altında yapılmaması gerekir. Pekiştirilmesi istenen kazanımların oyunun içine yedirilmesi daha sağlıklı olacaktır.

FOTOĞRAFLAR

DİN EĞİTİMİNDE
KURAN-I KERİM
ÖĞRETİMİ ÇALIŞTAYI

DİN EĞİTİMİNDE
KURAN-I KERİM
ÖĞRETİMİ ÇALIŞTAYI

DİN EĞİTİMİNDE
KUR'AN-I KERİM
ÖĞRETİMİ ÇALIŞTAYI